

spre

Interfacultaire Lerarenopleiding (ILO)

Pedagogische en Onderwijswetenschappen (POW)

Nieuwe Achtergracht 166

1018 WS Amsterdam

Studiehandleiding

Pedagogiek en Algemene Didactiek B

Master voltijd en deeltijd: Pedagogiek en Algemene Didactiek B / 7104MA102Y

Minor Educatie: Pedagogiek en Algemene Didactiek B (minor) / 7103ME062Y

Opleiding: Master Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs
                          Minor Educatie

Cursusjaar: 2023-2024 – Semester 1 (najaar), blok 2

Voor wie: Master voltijd, master deeltijd en minor Educatie

Vakcoördinator: Geerte Savenije
                          g.m.savenije@uva.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Leerdoelen.....	3
3. Onderwijsvormen.....	4
4. Toetsing en feedback	4
5. Van de student verwachte activiteiten	5
6. Inhoudelijk rooster	6
7. Literatuur.....	9
8. Evaluatie van het onderwijs	12

1. Inleiding

Als leraar ben je verantwoordelijk voor een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat (oftewel: dat je pedagogisch bekwaam bent). Dit vraagt om complexe beroepsvaardigheden die je oefent en verwerft in de praktijk, en waarbij pedagogische en (vak)didactische kennis en kritische reflectie en evaluatie een belangrijke rol spelen.

Tijdens de vakken *Pedagogiek en Algemene Didactiek A en B* werk je aan je ontwikkeling tot een *reflective practitioner* met betrekking tot je eigen rol als docent in de klas (pedagogisch en didactisch). In deze vakken ligt daarbij de nadruk op kritisch leren kijken naar jezelf en collega's en het leren toepassen van theoretische perspectieven en concepten met betrekking tot het pedagogisch klimaat en pedagogisch handelen. Bij *Pedagogiek en Algemene Didactiek A* heb je gewerkt aan de basis van het organiseren en evalueren van een les en het pedagogisch klimaat. Bij dit vervolgvak *Pedagogiek en Algemene Didactiek B* verdiep en verbreed je je didactisch en pedagogisch handelen. Er is meer aandacht voor wetenschappelijke theorieën over het leren en de ontwikkeling van de (individuele) leerling. Je verdiept je in theorieën over leerprocessen, leer- en gedragsmoeilijkheden, motivatie, identiteitsontwikkeling, sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van adolescenten en ongelijkheid en reflecteert op de toepassing daarvan in de praktijk.

2. Leerdoelen

Tijdens *Pedagogiek en Algemene Didactiek B* werk je aan je ontwikkeling tot een *reflective practitioner* met betrekking tot je eigen rol als docent in de klas (pedagogisch en didactisch) in relatie tot het leren en de ontwikkeling van de leerling, door:

1. Leren benoemen en toepassen van theoretische perspectieven en concepten met betrekking tot het leren en de ontwikkeling van de leerling op de volgende deelthema's:
  - leertheoretische perspectieven en complexe denkprocessen
  - motivatie van leerlingen
  - invloed van taalbeheersing en taalverwerving op het leren en principes van taalgericht vakonderwijs
  - identiteitsontwikkeling, cognitieve ontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling en morele ontwikkeling van adolescenten
  - leer- en gedragsmoeilijkheden bij leerlingen
  - ongelijkheid in het onderwijs en omgaan met verschillen tussen leerlingen
2. Kritisch leren kijken naar jezelf en collega's (op school en medestudenten): je eigen pedagogisch en didactisch handelen op bovenstaande thema's analyseren en evalueren
3. Een eigen visie ten aanzien van pedagogisch handelen en docent-leerling relatie formuleren op basis van de besproken theorie en analyse van de praktijk en het eigen handelen.

3. Onderwijsvormen

Pedagogiek en Algemene Didactiek B bestaat uit:

- Werkcolleges in groepsverband of hoorcolleges (9.00-10.30 uur)
- Practica in groepsverband (11.00-12.30 uur)

Groepsindeling PAD A en PAD B

Groep	Onderwijskundige
Groep 1 – Alfa (behalve Nederlands)	Joost Nijsten
Groep 2 – Gamma (behalve Geschiedenis)	Mirella Middelkoop
Groep 3 – Geschiedenis en Nederlands	Belle Janssen
Groep 4 – Bèta	Monique Bettman

4. Toetsing en feedback

Digitale kennisbasistoets op locatie (KBT PAD B)

Dit vak wordt afgesloten met een digitale kennisbasistoets. De toets wordt op locatie (zie rooster.uva.nl) afgenomen op een speciale toetslaptop van de UvA. Op deze laptop heb je alleen toegang tot de toets. Om de toets te kunnen maken, moet je je collegekaart of identiteitskaart laten zien bij aanvang en inloggen met je UvAnetID. Voor de kennisbasistoets heb je 2 uur de tijd.

Stof:

De toets gaat over alle literatuur en hoorcolleges van *Pedagogiek en Algemene Didactiek B*. In de werkcolleges werken we aan opdrachten die voorbereiden op het tentamen. Houd in de voorbereiding de toetsvorm in gedachten (zie hieronder). We toetsen of je een basis aan pedagogische en didactische kennis beheerst die past bij een academische opleiding.

Toetsvorm:

De toets is een open-boek tentamen. Je mag het boek, artikelen, hoorcollegeslides en je aantekeningen zelf meebrengen. De scans van het boek, de artikelen en de hoorcollegeslides zullen ook in de digitale toetsomgeving beschikbaar zijn. De toets bestaat uit open vragen.

In je antwoorden toon je aan dat je de literatuur verwerkt hebt en kunt toepassen op de onderwijspraktijk. We vragen je begrippen uit de literatuur te gebruiken (noem deze letterlijk en leg ze ook uit) en vervolgens concreet te vertalen naar docenthandelen. In de werkcolleges worden enkele oefenvragen behandeld om een beeld te geven van het type vragen dat je kunt verwachten.

De toets is in het Nederlands. Waar nodig worden Engelse termen uit de literatuur ook genoemd. Bij elke vraag zal aangegeven staan op welke literatuur de vraag betrekking heeft. Je hoeft zelf geen letterlijke literatuurverwijzingen op te nemen in je antwoord.

Onder sommige omstandigheden is verlenging van de examentijd met een half uur mogelijk. Studenten met een niet-Nederlandstalige achtergrond kunnen dit bespreken met een van de NT2-coaches. In andere gevallen kan dit aangevraagd worden bij de Examencommissie. Doe dit op tijd (liefst voordat het vak begint) – als je dit vlak voor het tentamen aanvraagt ben je te laat en krijg je geen extra tijd. Studenten met een dyslexieverklaring via de studentdecaan krijgen deze tijd automatisch toegekend. Wanneer je extra tijd toegekend hebt gekregen, stel dan de vakcoördinator op de hoogte van dit besluit.

Voor deze toets dient een voldoende te worden behaald. De toets bepaalt voor 100% het eindcijfer voor dit vak. Het eindcijfer wordt afgerond op een decimaal. Er worden bij de FMG geen eindcijfers gegeven tussen een 5,1 en een 5,9. Er bestaat één herkansingsmogelijkheid. Als je na de herkansing nog geen voldoende hebt gehaald, moet je je volgend semester opnieuw inschrijven voor dit vak.

Toetsdata – Voltijd- en deeltijdstudenten

- **Kennisbasistoets Pedagogiek en Algemene Didactiek B (KBT PAD B)**
De toets vindt plaats op **donderdag 11 januari 2024**. Kijk op rooster.uva.nl voor de tijd en locatie. De toets wordt digitaal afgenomen in een computerzaal. Om de toets te kunnen maken moet je inloggen met je UvAnetID en een identiteitsbewijs kunnen tonen.
- **Herkansing Kennisbasistoets Pedagogiek en Algemene Didactiek B (KBT PAD B)**
De herkansing vindt plaats op **donderdag 14 maart 2024**.

Feedback op toetsing & manier van inzage

Het cijfer wordt twee weken na de toetsafname op *Canvas* gepubliceerd. Hierna volgt een inzagemoment, waarvoor je je per email bij de vakcoördinator aanmeldt.

Privacy

Respecteer de privacy van medewerkers en medestudenten. Dit betekent bijvoorbeeld dat je geen video/geluidsopnames van personeel of medestudenten mag maken of verspreiden zonder hun toestemming. Meer informatie is te vinden in het Studentenstatuut: Onderwijs – UVA (uva.nl).

5. Van de student verwachte activiteiten

Verwachte activiteiten

- Voor de colleges bestudeer je de literatuur en maak je voorbereidingsopdrachten.
- In de hoorcolleges komt de voorgeschreven literatuur aan bod, maar worden ook extra/andere accenten gelegd. Het is daarmee een aanvulling op het leeswerk.
- In de werkcolleges wordt door middel van verschillende werkvormen gelegenheid gegeven tot oefening, verdieping en training van kennis en vaardigheden. Daarnaast bieden de werkvormen handvatten en voorbeelden om zelf mee te experimenteren in je stagepraktijk.
- In de practica ga je actief met medestudenten aan de slag met praktijkgerichte vraagstukken en oefen je met praktijksituaties. De cases en opdrachten zullen door de docenten uiteengezet worden.
- Er wordt van je verwacht dat je bij alle colleges aanwezig bent en actief deelneemt. Het kan een keer gebeuren dat je ziek bent. Stuur in dat geval voorafgaand aan het college een bericht naar je docent, zodat hij/zij weet waarom je afwezig bent. Als je een tweede keer afwezig bent, dan moet je dit op passende wijze compenseren. Je stemt dit af met de docent.

Indicatie tijdsinvestering (3 EC)

Deelname aan colleges	18 uur
Voorbereiding colleges (literatuur/opdrachten/poster)	56 uur
Kennisbasistoets PAD B	10 uur

Totaal aantal te besteden uren (3 EC x 28 uur): 84 uur

6. Inhoudelijk rooster

	09:00-10:30 uur	11:00-12:30 uur
Week 1 02-11-2023	Werkcollege: De adolescentiefase	Practicum: Contact leggen met leerlingen: omgaan met uitsluiting en pesten
Week 2 09-11-2023	Hoorcollege: Bevorderen van leren	Practicum: Een samenhangende les ontwerpen
Week 3 16-11-2023	Hoorcollege: Kansengelijkheid, taalvaardigheid en de leefwereld	Practicum: Gespreksvoering
Week 4 30-11-2023	Werkcollege: Omgaan met verschillen in leren en gedrag	Practicum: Omgaan met leerlingen met uitdagende behoeften
Week 5 07-12-2023	Hoorcollege: Motivatie	Practicum: Lessen ontwikkelen volgens <i>Universal design for learning</i>
Week 6 14-12-2023	Werkcollege: Onderwijsconcepten	Practicum: Reflectie op de eigen ontwikkeling als leraar
10-01-2024	Huiswerk voor woensdag 10 januari inleveren via Canvas: posteropdracht (zie p. 10)	

Week 1: Werkcollege Adolescentiefase en Practicum Contact maken met de leerling: omgaan met uitsluiting en pesten

Thema: Om als docent te kunnen bepalen hoe je pedagogisch en didactisch wil handelen, is kennis en inzicht over de ontwikkeling van leerlingen in de adolescentiefase van belang. Enerzijds helpt deze kennis om pedagogische keuzes te maken, om op deze manier aan te sluiten bij bijvoorbeeld, basisbehoeften van leerlingen. Anderzijds is het van belang bij didactische keuzes die gemaakt worden in een les, bijvoorbeeld omdat de afstemming op de ontwikkeling van bepaalde executieve functies maakt dat iets juist wel of niet het leren ondersteunt.

In het practicum gaan we, voortbouwend op het thema van contact maken uit PAD A, in op het omgaan met uitsluiten en pesten, met specifieke aandacht voor uitsluiting en pesten rond genderdiversiteit. We bespreken hierbij zowel het individu als de groep, reflecteren op eigen preconcepten en oefenen concrete situaties.

Onderwerpen: cognitieve, sociaal-emotionele en morele ontwikkeling in de adolescentiefase, peergroep, executieve functies (impulsbeheersing, concentratie, regulatie, plannen/prioriteren)

Literatuur:

- H14, H15 en H16 uit Feldman, R. (2020). *Ontwikkelingspsychologie. Deel 5 – Adolescentiefase*, 8^e druk, Pearson.

Vorbereiding voor de colleges:

- Lezen van de literatuur en studiehandleiding
- Bij het lezen van de literatuur: Noteer voor jezelf de belangrijkste **theoretische concepten** en hoe je deze verbindt aan je eigen **praktijk** en je eigen **persoon** als docent. In het werkcollege verwerken we dit in een opdracht. Qua opzet zal dit vergelijkbaar zijn met de posteropdracht uit het werkcollege van week 6 van PAD A. Neem je aantekeningen mee naar het werkcollege.
- Voor het practicum: Ga op je stageschool na of er protocollen zijn voor omgaan met uitsluiting en pesten.

Week 2: Hoorcollege Bevorderen van leren en Practicum Een samenhangende les ontwerpen

Thema: Decennia van onderzoek naar leren hebben verschillende theoretische perspectieven op leren voortgebracht. In het hoorcollege gaan we in dergelijke theorieën en bespreken we met name het bevorderen van complexe cognitieve processen (hogere orde vaardigheden en complexe leerstof). Ook gaan we in op hoe ontwerpprincipes van het *Universal Design for Learning* kunnen helpen bij het ontwerpen van lessen waar *alle* leerlingen profijt van hebben.

In het practicum gaan we gezamenlijk aan de slag met eigen lesplannen om deze op basis van de inzichten uit het hoorcollege te versterken.

Onderwerpen: behaviorisme, cognitivisme, (sociaal)constructivisme, zelfregulatie, zone van de naaste ontwikkeling, transfer, cognitive apprenticeship model, leerstof- en denkstapanalyse

Literatuur:

- H8 uit Woolfolk, A., Hughes, M. Walkup, V. (2013). *Psychology in Education*. Second Edition. Pearson.
- H4.1.1-H4.1.3 (p.170-174) uit Onstenk, J. (2023). *Geïntegreerd pedagogisch handelen in voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs*. Uitgeverij Coutinho.
- Kijk: <https://www.youtube.com/watch?v=NL2xPwDrGqQ>
- Bekijk de Universal Design for Learning Guidelines op: https://udlguidelines.cast.org/?utm_source=castsite&utm_medium=web&utm_campaign=none&utm_content=footer&_gl=1*13ciurt*_ga*MTgwOTA2MTQ1MS4xNjg1NDM1ODE4*_ga_C7LXP5M74W*MTY4NTQzNTgxNy4xLjAuMTY4NTQzNTgyMS4wLjAuMA (klik door op de onderdelen in de groene, paarse en blauwe tabelvlakken).

Vorbereiding voor de colleges:

- Lezen van de literatuur
- Bij het lezen van de literatuur: Noteer voor jezelf de belangrijkste **theoretische concepten** en hoe je deze verbindt aan je eigen **praktijk** en je eigen **persoon** als docent. Verwerk dit in de

poster waar je in het vorige werkcollege aan gewerkt hebt. In het werkcollege in week 4 komen we hierop terug.

- Voor het practicum: Neem een lesplanformulier mee van een les die je gaat geven of gegeven hebt (bijvoorbeeld van Lesontwerp 1 van Vakdidactiek).

Week 3: Hoorcollege Kansengelijkheid, taalvaardigheid en leefwereld en Practicum Gespreksvoering

Thema: Dit hoorcollege gaat in op een bredere context van het docentschap. Naast het vak dat centraal staat in de les zijn er veel meer opdrachten waar docenten al dan niet bewust mee van doen hebben. In dit hoorcollege bespreken we hoe het onderwijssysteem bijdraagt aan de ontwikkeling van de kansen van leerlingen, maar tegelijk ook de kansengelijkheid tussen leerlingen vergroot. Ouderlijk kapitaal, verwachtingen van docenten en doorstroommogelijkheden spelen hierbij een rol. Ook de rol van taal is hierin van groot belang, door middel van taal scheppen we leercondities. Het tweede deel van dit hoorcollege is daarom gericht op de bijdrage die elke vakdocent kan leveren aan de taalvaardigheid van leerlingen. Hoe ontwerp je lessen waarin leerlingen zowel hun schooltaal als hun vaktaal kunnen versterken?

In het practicum gaan we in op gespreksvoering in diverse situaties die docenten tegenkomen. De insteek hiervan is echt 'doen'!

Onderwerpen: kansengelijkheid, onderwijscondities, ouderlijk kapitaal, taalgericht vakonderwijs: contextrijk onderwijs, taalsteun en interactie

Literatuur:

- H1 en H2 uit Elffers, L. (2022) *Onderwijs maakt het verschil. Kansengelijkheid in het Nederlandse onderwijs*. Walburg Pers.
- Kijk: <https://www.2doc.nl/documentaires/2020/11/klassen-aflevering-1.html>
- Vakspecifieke handreiking voor TVO van SLO: <https://www.slo.nl/thema/meer/taalgericht-vakonderwijs/lesvoorbeelden-materialen/werken-vaktaal/> (kies rechts op het scherm de handleiding voor je eigen domein en lees in elk geval H1 en H2), of, voor wie meer verdieping zoekt: <https://www.slo.nl/thema/meer/taalgericht-vakonderwijs/lesvoorbeelden-materialen/redeneren-formuleren-vakken/> (kies rechts op het scherm de handleiding voor je eigen vak).

Vorbereiding voor de colleges:

- Lezen van de literatuur
- Bij het lezen van de literatuur: Noteer voor jezelf de belangrijkste **theoretische concepten** en hoe je deze verbindt aan je eigen **praktijk** en je eigen **persoon** als docent. Verwerk dit weer in de poster. In het werkcollege in week 4 komen we hierop terug.

Week 4: Werkcollege Omgaan met verschillen in leren en gedrag en Practicum Omgaan met leerlingen met uitdagende behoeften

Thema: In het huidige onderwijs is vanwege de *Wet passend onderwijs 2014* en de *Route naar inclusief onderwijs 2035* veel aandacht voor het toegankelijk maken van het regulier onderwijs voor alle leerlingen en het aansluiten bij specifieke behoeften. In dit werkcollege gaan we in op de structuur in het onderwijssysteem omtrent het aansluiten bij deze behoeften. Welke ondersteuning is er in de school en daarbuiten? We bespreken de rol van de docent en hoe docenten hier in de klas mee om kunnen gaan. De focus is om het pedagogisch klimaat dusdanig in te richten dat er voor iedere leerling plek is in de les.

In het practicum wordt door middel van een rollenspel een casus uitgespeeld, waarin aandacht is voor het handelingsrepertoire van docenten in de omgang met leerlingen met uitdagende onderwijsbehoeften.

Onderwerpen: passend onderwijs, inclusief onderwijs, adaptief pedagogisch klimaat, zorgstructuur

Literatuur:

- H5 uit Onstenk, J. (2023). *Geïntegreerd pedagogisch handelen in voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs*. Uitgeverij Coutinho.

Vorbereiding voor de colleges:

- Lezen van de literatuur
- Bij het lezen van de literatuur: Noteer voor jezelf de belangrijkste **theoretische concepten** en hoe je deze verbindt aan je eigen **praktijk** en je eigen **persoon** als docent. In het werkcollege verwerken we dit weer in de poster. Neem je aantekeningen en je poster dus mee naar het werkcollege.

Week 5: Hoorcollege Motivatie en Practicum Lessen ontwikkelen volgens 'Universal design for learning'

Thema: Binnen de onderwijscontext is motivatie een begrip dat veel gebruikt wordt in heel diverse situaties. Uitspraken als, 'deze klas is heel ongemotiveerd', 'deze leerling heeft nergens zin in, ik kan deze leerling niet motiveren' zijn bekende voorbeelden. Blijkbaar hebben docenten en leerlingen beide te maken met motivatie. Dit hoorcollege zet er op in om een duiding te geven aan het woord motivatie en de diverse uitingen hiervan. Verschillende motivatietheorieën en recente ontwikkelingen omtrent onderzoek naar motivatie passeren de revue.

In het practicum gaan we opnieuw gezamenlijk aan de slag met eigen lesplannen, dit keer aan de hand van de ontwerpprincipes van *Universal Design for Learning* om zo elke leerling te bereiken en te motiveren in de les.

Onderwerpen: zelfdeterminatietheorie (competentie, relatie, autonomie), attributies, doeltheorie, growth mindset

Literatuur:

- H1 en H3 uit Ros, A. et al. (2020). *Gemotiveerd leren en lesgeven. De kracht van intrinsieke motivatie*, 2^e druk. Uitgeverij Coutinho.

Vorbereiding voor de colleges:

- Lezen van de literatuur
- Bij het lezen van de literatuur: Noteer voor jezelf de belangrijkste **theoretische concepten** en hoe je deze verbindt aan je eigen **praktijk** en je eigen **persoon** als docent. Verwerk dit weer in de poster. In het werkcollege in week 6 komen we hierop terug.
- Voor het practicum: Neem het lesplanformulier dat je in week 2 in het practicum verbeterd hebt weer mee.

Week 6: Werkcollege Onderwijsconcepten en Practicum Reflectie op de eigen ontwikkeling als leraar

Thema: Dit laatste werkcollege en practicum geven inzicht in hoe onderwijsvisies richting kunnen geven aan hoe je als docent wil handelen in de klas. We bespreken verschillende oude en nieuwe 'onderwijsvernieuwers' en wat hen zo vernieuwend maakt. Waar besteden deze scholen die werken volgens deze ideeën dan aandacht aan? We gaan in op gemene delers die bij veel vernieuwers centraal staan: zelfsturing en aandacht voor de verschillende behoeften van leerlingen. Dit laatste is ook in week 2 aan bod gekomen, toen we hebben hoe je vanuit het *Universal Design for Learning* onderwijs kunt ontwerpen dat voor iedereen toegankelijk is.

In het practicum gaan we in op het eigen verhaal van een startende leraar. Reflectie op het eigen handelen is van groot belang als startende docent, het belang is hiervan al vaak naar voren gekomen op eerdere onderwijsdagen. Deze reflectie op de eigen pedagogisch-didactische visie en het koppelen daarvan aan de context van een school of onderwijsconcept staat hier centraal.

Onderwerpen: (traditionele) vernieuwingsscholen, pedagogische opdracht, curriculumoriëntaties

Literatuur:

- H5 uit Van den Bergh, L. et al. (2022). *Begeleiden van zelfsturing en samenwerking. Actief leren in het vo en mbo*. Uitgeverij Coutinho.
- H2.3, H2.4, H4.2 en H7.3 uit Onstenk, J. (2023). *Geïntegreerd pedagogisch handelen in voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs*. Uitgeverij Coutinho.

Vorbereiding voor de colleges:

- Lezen van de literatuur
- Bij het lezen van de literatuur: Noteer voor jezelf de belangrijkste **theoretische concepten** en hoe je deze verbindt aan je eigen **praktijk** en je eigen **persoon** als docent. In het werkcollege verwerken we dit weer in de poster. Neem je aantekeningen en je poster dus mee naar het werkcollege.

Posteropdracht (inleveren via Canvas op 10 januari 2024 vóór 17:00 uur):

De afgelopen weken heb je thuis en in de werkcolleges gewerkt aan een visuele weergave van de theoretische concepten van PAD B in relatie tot je eigen stagepraktijk en je eigen persoon als docent.

Maak deze poster na het laatste werkcollege af. **Lever de poster via Canvas in vóór woensdag 10 januari om 17:00 uur.** Neem de poster mee naar het open boek tentamen, zodat je daar een mooi overzicht hebt van alle stof.

7. Literatuur

Aan te schaffen boek

- Onstenk, J. (2023). *Geïntegreerd pedagogisch handelen in voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs*. Uitgeverij Coutinho.

NB: andere drukken worden niet aangeraden. Aangezien er eerder is gecommuniceerd om de druk uit 2018 aan te schaffen, zullen we een scan van de betreffende pagina's op Canvas plaatsen.

Downloaden via Canvas

Op Canvas kun je de volgende literatuur downloaden:

- Elffers, L. (2022) *Onderwijs maakt het verschil. Kansengelijkheid in het Nederlandse onderwijs*. Walburg pers.
- Feldman, R. (2020). *Ontwikkelingspsychologie. Deel 5 – Adolescentiefase*. 8^e druk. Pearson.
- Ros, A., Castelijns, J., Van Loon, A.-M. en Verbeeck, K. (2020). *Gemotiveerd leren en lesgeven. De kracht van intrinsieke motivatie*, 2^e druk. Uitgeverij Coutinho.
- Vanhoof, J., Van den Broek, M., Penninckx, M., Donche, V. en Van Petegem, P. (2012). *Leerbereidheid van leerlingen aanwakkeren*. Acco Uitgeverij.
- Van den Bergh, L., A. Ros, Q. Kools & H. de Laat (2022). *Begeleiden van zelfsturing en samenwerking. Actief leren in het vo en mbo*. Uitgeverij Coutinho.
- Woolfolk, A., Hughes, M. Walkup, V. (2013). *Psychology in Education*. Second Edition. Pearson.

Online bronnen:

- <https://www.youtube.com/watch?v=NL2xPwDrGqQ>
- https://udlguidelines.cast.org/?utm_source=castsite&utm_medium=web&utm_campaign=none&utm_content=footer&gl=1*13ciurt*ga*MTgwOTA2MTQ1MS4xNjg1NDM1ODE4*ga_C7LXP5M74W*MTY4NTQzNTgxNy4xLjAuMTY4NTQzNTgyMS4wLjAuMA
- <https://www.2doc.nl/documentaires/2020/11/klassen-aflevering-1.html>
- <https://www.slo.nl/thema/meer/taalgericht-vakonderwijs/lesvoorbeelden-materialen/werken-vaktaal/> (kies de handleiding voor je eigen domein) of, voor wie meer verdieping zoekt: <https://www.slo.nl/thema/meer/taalgericht-vakonderwijs/lesvoorbeelden-materialen/redeneren-formuleren-vakken/> (kies de handleiding voor je eigen vak).

Aanbevolen literatuur (geen tentamenstof):

- Marzano, R. & Miedema, W. (2018). *Leren in vijf dimensies. Moderne didactiek voor het voortgezet onderwijs* (zevende druk). Koninklijke van Gorcum.

- Janssen, F., Hulshof, H. & Veen, K. van (2016). *Uitdagend gedifferentieerd vakonderwijs*. <https://wordpress2.iclon.nl/iclonboekenblog/wp-content/uploads/2016/03/uitdagendgedifferentieerdvakonderwijsdef.pdf>

8. Evaluatie van het onderwijs

Elk vak wordt na afloop geëvalueerd door middel van een vragenlijst. Zo kan je als student je feedback geven op de kwaliteit van het onderwijs. Op basis van de evaluaties kan een vak waar nodig verbeterd worden voor de volgende groep studenten. Beantwoord de vragen zo eerlijk mogelijk en wees daarbij concreet en constructief. De evaluatie is uiteraard anoniem.

Een aantal weken na afloop van het vak wordt er een evaluatierapport op de Canvasomgeving van het vak geplaatst. Als uit de evaluatie blijkt dat er meer dan alleen een vragenlijst nodig is, dan organiseert de opleiding een panelgesprek. Hiervoor worden een aantal studenten uitgenodigd. Samen met de docent en de onderwijsdirecteur of kwaliteitszorgmedewerker wordt gesproken over het verloop en de inhoud van het vak. Studenten kunnen ook zelf een panelgesprek aanvragen.

Verbeteringen naar aanleiding van eerdere evaluaties

Dit vak wordt over het algemeen goed gewaardeerd. Er zijn dit semester geen inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd naar aanleiding van de evaluaties van afgelopen studiejaar.

Algemene informatie

1. Deelname aan onderwijs en tentamen

Om deel te kunnen nemen aan het onderwijs en de afronding van dit vak dien je je binnen de voorgeschreven periode aan te melden conform de door het onderwijsbureau voorgeschreven procedure. Bij niet-tijdige aanmelding of onjuiste inschrijving kan deelname aan het onderwijs en/of tentamen worden geweigerd. Als je correct staat ingeschreven voor het vak, hoef je je **niet** apart aan te melden voor het tentamen en het eventuele hertentamen. Uitsluitend bij correcte inschrijving kunnen de resultaten in SIS worden verwerkt. Zie voor de aanmeldingsprocedure de pagina 'Vakaanmelding' op de studentenwebsite:

<https://student.uva.nl/onderwerpen/vakaanmelding>.

2. Roosterwijzigingen

De locatie van het onderwijs en tentamens vind je op <http://rooster.uva.nl>. Houd de mededelingen op de Canvasomgeving van de cursus in de gaten voor eventuele roosterwijzigingen.

3. Onderwijs- en Examenregeling (OER)

In de Onderwijs- en Examenregeling (OER) vind je belangrijke informatie over toetsing, bijvoorbeeld over de voorwaarden om aan tentamens te mogen deelnemen, herkansingen en de geldigheidsduur van uitslagen. Zorg ervoor dat je van deze informatie op de hoogte bent! Je vindt de OER op de studentwebsite:

<https://student.uva.nl/onderwerpen/onderwijs-en-examenregelingen-oer>.

4. Fraude en plagiaat

Onder fraude wordt verstaan het handelen of nalaten van de student dat erop gericht is het vormen van een juist oordeel door de examinerator omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van de student geheel of gedeeltelijk onmogelijk te maken. Een voor iedereen duidelijk herkenbare vorm van fraude is bijvoorbeeld het op enigerlei wijze 'spieken' tijdens het tentamen. Een helaas vaak voorkomende vorm van fraude, die in de wetenschappelijke wereld zeer zwaar wordt aangerekend, is het plegen van plagiaat.

Plagiaat

Een wetenschappelijke tekst moet controleerbaar zijn en daarom dien je gebruikte (internet)bronnen altijd te vermelden in een zogenaamde bronvermelding. Als je een stuk tekst of tabel van iemand overneemt geef je precies aan wie de auteur is en waar je de tekst of tabel hebt gevonden. Doe je dat niet en wek je dus de indruk dat die tekst of die gegevens van jezelf zijn, dan wordt dat plagiaat genoemd. Het plegen van plagiaat in een paper of scriptie betekent altijd uitsluiting van de betreffende tentamen- of scriptiegelegenheid. Bovendien kan de examencommissie nog zwaardere straffen opleggen. Zorg dus dat je altijd goed je bronnen vermeldt en niet zomaar stukken tekst of gegevens van anderen overneemt. Zie voor meer informatie de studentenwebsite:

<https://student.uva.nl/onderwerpen/plagiaat-en-fraude>.

Copyright

Je mag geen lesmateriaal gemaakt door de docent met anderen delen (zoals PowerPoint presentaties, online video's, online manuscripten, opdrachten, examenmateriaal, etc.).

5. Beroepsmogelijkheden

Als je het niet eens bent met een beoordeling, neem dan eerst contact op met de vakcoördinator. Hij/zij is als examinerator verantwoordelijk voor de beoordeling. Je kunt dan nagaan of een herbeoordeling mogelijk is. Als dat niet mogelijk is, of je blijft het oneens met de beoordeling, dan kan je binnen 6 weken na bekendmaking van de uitslag beroep aantekenen bij het College van Beroep voor de Examens (CBE). Het College dient overeenkomstig artikel 7.61, tweede lid, van de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW) te beoordelen of de bestreden beslissing al dan niet in strijd is met het recht. Let op: Het College is *niet* bevoegd te oordelen over de inhoud van gemaakte papers of tentamens. De CBE heeft een beperkte toetsingsmogelijkheid en beoordeelt slechts of de Examencommissie c.q. examinerator in redelijkheid tot het desbetreffende oordeel heeft kunnen komen. Studenten worden geacht om, wanneer zij beroep bij het CBE aantekenen, tevens contact op te nemen met de studieadviseur en/of de examencommissie van de ILO. Dit schort de termijn voor beroep bij het CBE niet op.